

Није непознато да је српски интегрализам – гледиште према коме један (мој, српски) народ има право а и обавезу да се, сходно геополитичким околностима, што присније интегрише на духовном, културном, а према могућностима и политичком плану – представља својеврстан животни став и мисаони оквир у коме дишем и мислим.

Са једне стране, интегрализам је врло једноставан и можемо га објаснити као начин постојања у завјетној заједници српског народа заснованој на косовском опредјељењу св. Кнеза Лазара о томе да српски народ има свој смисао и мјесто у историји, а самим тим и свако од нас има одређено мјесто и задатак у тој историји: та завјетна заједница нас онда упућује да се сабирамо и окупљамо у једну конкретну политичку заједницу која се у ширем смислу назива Србија, а која би требало да представља метафизичку и историјску садржину српских политичких заједница кроз историју (било да су у питању српске преднемањићке државе, немањићке рашка и сремска краљевина, котроманићко-немањићка Босна и Хум, немањићско-балшићке Зета и Црна Гора, краљевине Србија и Црна Гора, Република Српска, те авнојевске Србија и Црна Гора у свим њиховим итерацијама).

Са друге стране, као и сваки животни став – укључујући и оне најбоље – српски интегрализам има и своје унутрашње нагласке и нијансе који се, код мање талентованих мислилаца и једностраних људи, претварају смисао у бесмисао и благослов и проклетство. □ Тако је, дакле, и са интегрализмом. □ Он некако увијек породи два типска систематска неспорзума: један је онај да интегрализам представља апсолутну уравниловку унутрашњег богатства српског свијета и свођења свега на један културни, дијалекатски образац (обично се „подразумијева“ да би то био онај демографски најбројнији и економски и политички најпотентнији, везан за данашњу Србију, и то централну), док је други проблем непрекидно дјеловање наших локализама, микро-идентитета, који понекад, као у случају Црне Горе, настоје да се отргну и постану локал-расизми, теорије супериорности и над Српства које су такође деструктивне и за наше завичаје али и за завјетно Српство у цјелини. Језиком српске књижевности – која нас, уз нашу Цркву, у ова времена дезинтегрисана држи заједно – српски интегрализам није став да су само Лаза Лазаревић и Бора Станковић наши писци, али није то ни самозаљубљена локалност

Пише: Дарко Ћого
недеља, 06 јун 2021 15:53

људи који вјерују у војвођанску надкултуру, херцеговачку надпамет, босанску наддушевност, црногорско надјунаштво, шумадијско надбогатство.

Језиком књижевности, српски интегрализам је себепоимање културног и завјетно одређеног човјека да су његови подједнако и Св. Сава и Божидар Буковић и Божидар Љубавић, и Гаврило Стефановић Венцловић и Св. Петар Цетињски, и Његош и Змај и Вук и Бранко, и Дучић и Кочић и Станковић и Јаков Игњатовић. **И Црнански и Селимовић и Андрић. И Михиз и Пекић и Павић. Дакле: у Завијету не постоје бољи и гори Срби, „чистији“ и „мање чисти“, епохално заслужни и „робље“**

Изван српског народа сви помињани локализми су мали, трагикомични, бесмислени, себични провинцијализми. Унутар српског народа као завјетне – и једног дана политичке заједнице – све су то наша богатства на која можемо да се ослонимо, што су наши преци, уосталом, управо и радили вијековима, селећи се и школујући по српском свијету, увијек схваћајући да им је човјек са другог краја тога свијета брат и ближњи, моја радост и моја обавеза.

Тај свијет није мали, и, премда и даље морамо да показујемо неке личне карте на оним смијешним кућицама, он је донекле већ интегрисан, мада дјелују и силе које се труде да нас дезинтегришу. Тренутно је можда једна од већих опасности неразумијевање не само политичких процеса већ потпуна разједињеност српске културне заједнице и политичких елита: мисао о интегрализму тако се понекад паралелно појављује као одраз завјетности нас људи који желимо да, када пођемо Богу на истину, оставимо дјечи ако не политички уједињен народ, а оно бар завјет и **сан о уједињену**

и обавезу да воле Лесковац, Вршац, Книн, Никшић, Београд и Требиње подједнако али и као некакав неартикулисани наратив политичкије квази-елите без икакве историјске дубине и завјетне будућности. Иако сам свјестан да је не може од политичара очекивати да буду непрекидни читаоци Жарка Видовића или Милана Радуловића, или бар Црњанског или Андрића, очекивао би човјек да се повремено осврну на симболичко значење својих изјава и чинова.

Путујући тако ових дана кроз наш српски свијет, на релацији Острог – Пераст – Сремски Карловци – Фоча – Карловци – Београд – Фоча, нисам ни много стигао да испратим вијести: **милији су ми били сусрети са пријатељима.** Међутим, само једно укључење из српске историје и културе Карловаца и ових дивних градова увукло ме је у уобичајену медијску канонаду.

Међутим, поред осталих вијести – уљкучујући и потресне слике багера над црквом у Коњевић Пољу, те славодобитне реакције свих врста некадашњих Срба одушњевљених симболичким набојем те потресне сцене – посебну пажњу ми је привукла изјава М. Додика о томе да би требало размислити да се Дан Републике Српске са 9. јануара пренесе на 15. 2. Дан државности Србије – „**јер смо и ми Срби**“. Ова изјава ми се чини као класични случај штетно и неосвјешћеног лажног интегрализма, као интегралиста, сматрам мојом обавезом да укажем на ужасну погрешност таквог става.

Најприје, морам да кажем да ме је изјава изненадила. Не тако давно, активисти СНС-а у за потребе својих кампања начинили лажну „заставу“ Републике Српске која се састојала од српске тробојке – која је, без икакве апликације застава Српске – на коју би накалемили огавни амблем са иницијалима РС (којим је власт у Српској преко ноћи замијенила немањићки грб, као што је и једном коректном свечаном пјесмом замијенила Боже правде, једну нашу и моју химну).

Како заиста волим и тробојку без апликација, и ону званичну заставу СПЦ (тробојка са оцилима) али ми је због немањићког грба на њој, застава Србије најмилија верзија српске тробојке, обично би на мом балкону била истакнута тробојка са грбом. До коју

Пише: Дарко Ћого
недеља, 06 јун 2021 15:53

годину уназад, активисти СНСДа би ми знали скренути пажњу да је у питању „ипак, застава Србије“.

О синдрому Српске као потенцијалне копије краљениколске Црне Горе 21. вијека писао сам и раније. Сви елементи су ту: „расна ваљаност и чистокрвност“, **наратив о „надјунштву“** и то „голоруком“ (иако је Србија и у 19. в. и у 20. и економски и војно изнијела огроман **дио постојана и труда и Црне Горе и Српске), осјећај „надСрпства“ и посебности.** Донедавно се један такав осјећај јасно артикулисао, а и данас недостаје храбрости да се истински симболи Српске и српског народа врате у правни промет, бар онако како симболи хрватског народа и даље функционишу у појединим кантонима у Федерацији.

Пише: Дарко Ђого
недеља, 06 јун 2021 15:53

"Српски интегрализам" не представља апсолутну уравниловку богатства српског света и свођене св

Пише: Дарко Ђого
недеља, 06 јун 2021 15:53

[REDACTED]